

Informacja prasowa: Bruksela, Bukareszt, Lublana, Praga, Sofia, Warszawa, Wilno, Zagrzeb, 4 luty, 2017

[Ostatnio wydany komunikat Komisji Europejskiej w sprawie roli wykorzystania energii pochodzącej z odpadów w gospodarce o obiegu zamkniętym daje jasny sygnał rządów i władzom lokalnym krajów Europy Środkowo-Wschodniej, że priorytetem jest zapobieganie oraz recykling, a nie spalanie odpadów.](#)

Kraje Europy Środkowo-Wschodniej (EŚW) uzyskały 5,4 miliarda euro od Komisji Europejskiej w ramach Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na usprawnienie systemu gospodarki odpadami w latach 2014-2020. Umowy partnerstwa pomiędzy Komisją, a rządami zostały podpisane zanim pakiet gospodarki o obiegu zamkniętym został ogłoszony i ustanowił nowe i bardziej progresywne priorytety gospodarowania odpadami przez kraje członkowskie Unii Europejskiej. Mimo iż w umowach podkreśla się, że pomoc finansowa udzielana w ramach polityki spójności w pierwszej kolejności powinna być przeznaczona na selektywną zbiórkę odpadów i tworzenie infrastruktury recyklingu, to jednocześnie 50% środków alokuje się na „przetwarzanie termiczne, spalanie”. Spowodowało to, że władze EŚW rozważają budowę ponad 80 spalarni odpadów komunalnych (o łącznej wydajności ponad 5,42 mln ton/rok) oraz ponad 40 zakładów mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów (MBP; wydajność łączna ponad 3,29 mln ton/rok)¹. Inwestycje te mogą pochłoniąć większość dostępnych środków i spowolnić, czy wręcz zablokować na lata rozwój zaawansowanych systemów redukcji u źródła oraz recykling odpadów.

Wielkie inwestycje w MBP i spalarnie odpadów i inne pseudo-innowacyjne technologie bazujące na zmieszanych odpadach komunalnych zawsze prowadzą do utrwalania i zablokowania systemu na bardzo niskich poziomach recyklingu. Nie inaczej może być w krajach EŚW, gdzie średni poziom recyklingu wynosi 18% i 5% kompostowania. Wyjątkiem jest Słowenia, gdzie osiągnięto znaczący postęp z wynikiem 49% recyklingu

¹ Informacje zebrane przez niżej podpisane organizacje, w oparciu o krajowe, regionalne i lokalne plany gospodarki odpadami.

i 12% kompostowania, dzięki wprowadzeniu na szerszą skalę metodologii zero odpadów (zero waste).

W większości krajów EŚW nie ma jeszcze spalarni odpadów lub ich wydajność jest stosunkowo niewielka, co jest dla nich doskonałą szansą dla inwestowania w systemy, które są mniej kosztowne oraz mają mniejszy wpływ na zdrowie ludzi i środowisko. Są to systemy koncentrujące się na zapobieganiu odpadom u źródła, ponownym użyciu, selektywnej zbiórce i recyklingu odpadów. Rozwiązania te muszą być elastyczne i przygotowane do zagospodarowania rosnącej ilości surowców wtórnych, która pojawi się w wyniku realizacji celów pakietu gospodarki o obiegu zamkniętym.

Uwarunkowania te zostały dostrzeżone przez Komisję Europejską w jej ostatnich komunikatach i wytycznych:

Przy finansowanie ze środków publicznych powinno się unikać tworzenia nadmiernej wydajności instalacji dla zmieszanych odpadów, takich jak spalarnie. W tym względzie należy wziąć pod uwagę, że ilość odpadów zmieszanych jako strumienia dla procesów energia z odpadów ulegnie zmniejszeniu w wyniku obowiązku selektywnego zbierania odpadów i bardziej ambitniejszych celów UE odnośnie recyklingu. Z tych powodów, państwa członkowskie powinny stopniowo odejść od publicznego wsparcia dla odzysku energii z odpadów zmieszanych.²

oraz

[...] finansowanie nowych instalacji do przetwarzania odpadów zmieszanych, takich jak spalarnie lub instalacje mechaniczno-biologicznego przetwarzania, będzie przyznawane jedynie w ograniczonych i uzasadnionych przypadkach, gdy nie występuje ryzyko stworzenia nadmiernej infrastruktury, a hierarchia odpadów jest w pełni przestrzegana.³

Biorąc powyższe po uwagę, niżej podpisane organizacje wzywają władze krajów Europy Środkowo-Wschodniej, a także instytucje europejskie, takie jak Europejski Bank Inwestycyjny (EIB)⁴ i JASPERS, aby nie akceptowały i nie udzielały pomocy finansowej ze środków publicznych na budowę spalarni i zakładów mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych, ale wspierały inwestycje służące zmniejszeniu odpadów u źródła, selektywnej zbiórki i recyklingu – systemu, który jest spójny z priorytetami i celami gospodarki o obiegu zamkniętym.

Kontakty dla mediów:

Bulgaria: Evgenia Tasheva (+359) 879 899 426, e.tasheva@zazemiata.org

Chorwacja: Marko Košak, (+385) 989 752 335, marko@zelena-akcija.hr

Litwa: Domantas Tracevičius, (+370) 618 22 667, domantas@circulareconomy.lt

Polska: Paweł Głuszyński, (+48) 501 752 106, pawel@otzo.most.org.pl

Republika Czeska: Ivo Kropáček, (+420) 604 207 302, ivo.kropacek@hnituduha.cz

Rumunia: Elena Rastei, +40 734 911 322, elena@zerowasteromania.org

Słowenia: Urša Zgojznik, (+386) 41 793 584, ursa.zgojznik@ocistimo.si

Węgry: Urbán Csilla, (+36) 1 386-2648, csilla@humusz.hu, Alexa Botár, (+36) 1 216-7297, alexa@mtvsz.hu

Friends of the Earth Europe: Meadhbh Bolger, (+32) 483 659 497, meadhbh.bolger@foeeurope.org

² [The role of waste-to-energy in the circular economy, COM\(2017\) 34 final.](#)

³ [Closing the loop - An EU action plan for the Circular Economy, COM\(2015\) 614 final.](#)

⁴ <http://www.eib.org/projects/pipelines/index?d=2014&f=&st=&r=1&c=&se=2060>

Lista sygnatariuszy:

Arnika, Republika Czeska

CEE Bankwatch Network

Ekolodzy bez Granic, Słowenia (EBM)

Europejskie Biuro Ochrony Środowiska (EEB)

Fundacja Alter eko, Polska

Gospodarka o obiegu Zamkniętym Litwa (ZE)

Humusz – Stowarzyszenie na rzecz Zapobiegania Odpadom, Węgry

Instytut na rzecz Ekorozwoju, Polska

Polska Zielona Sieć

Przyjaciele Ziemi Bułgaria (ZZ)

Przyjaciele Ziemi Chorwacja (ZA)

Przyjaciele Ziemi Europa (FoE)

Przyjaciele Ziemi Republika Czeska (HD)

Przyjaciele Ziemi Węgry (MTSz)

Stowarzyszenie na rzecz Recyklingu Bioodpadów „Biorecykling”, Polska

Stowarzyszenie Nowa Idea, Polska

Towarzystwo na rzecz Ziemi, Polska

Zero Waste Europe

Zero Waste Rumunia